

आकस्मिक कोष संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि-२०७५

प्रस्तावना

मानवीय जिवनमा आई पर्न सक्ने प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद, न्यून आर्थिक अवस्था , दीर्घरोगी जस्तै मुटु, मृगौला, क्यान्सर लगायतका मानवीय जीवनमा गम्भीर असर पार्ने रोगहरु, तथा अप्रत्याशित कारण बाट सृजना भएको विशेष परिस्थितिलाई नियन्त्रण र सम्बोधन गर्न वाञ्छनिय भएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७० अनुसार कालिगण्डकी गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको मिति २०७५/०२/०४ गतेको बैठकले यो कार्यविधि स्विकृत गरी लागु गरेको छ ।

परिच्छेद १

संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१.१ यस कार्यविधिको नाम आकस्मिक कोष संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७५ रहेको छ ।

१.२ यो कार्यविधि गाउँकार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मिति बाट लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

क. कार्यविधि भन्नाले आकस्मिक कोष संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७५ भन्ने बुझ्नुपर्दछ ।

ख. कोष भन्नाले आकस्मिक कोष भन्ने बुझ्नुपर्दछ ।

ग. कार्यपालिका भन्नाले गाउँकार्यपालिका भन्ने बुझ्नुपर्दछ ।

घ. अध्यक्ष भन्नाले कालिगण्डकी गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई सम्झनुपर्दछ ।

ङ. उपाध्यक्ष भन्नाले कालिगण्डकी गाउँपालिकाको उपाध्यक्षलाई सम्झनुपर्दछ ।

च. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत भन्नाले कालिगण्डकी गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनुपर्दछ ।

छ. सदस्य भन्नाले कालिगण्डकी गाउँपालिकाको निर्वाचित जनप्रतीनिधि सम्झनुपर्दछ ।

ज. लेखा प्रमुख भन्नाले कालिगण्डकी गाउँपालिकाको लेखा शाखा प्रमुखलाई सम्झनुपर्दछ ।

भ. आकस्मिक कार्य भन्नाले भुकम्प, बाढि, पहिरो, आगलागि, माहामारी जस्ता प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद लगायत मानवीय जिवनमा दीर्घ असर पार्ने प्रकारका मुटु, मृगौला, क्यान्सर जस्ता दीर्घरोग बाट पिडित व्यक्तिहरु तथा न्युन आर्थिक अवस्था भएका नागरीकहरुका लागि तत्काल गरिने आकस्मिक कार्यलाई बुझ्नुपर्छ ।

३. कोष स्थापना

३.१ आकस्मिक कोष संचालन तथा व्यवस्थापन कोष नाम गरेको एक कोषको स्थापना हुनेछ ।

४. आकस्मिक कोषमा जम्मा गरिएको रकम

४.१ गाउँपालिकाको संचित कोष बाट पहिलो पटक रु १००००० विपद व्यावस्थापन कोष शिर्षकबाट भिकि त्यस्तो रकम आकस्मिक कोषमा जम्मा गरिएको छ ।

परिच्छेद २

कोषको अवधारण, लक्ष्य, उद्देश्य

५. अवधारणा

गाउँपालिका भित्र हुने सबै प्रकारका प्राकृतिक तथा मानव सृजित विपद बाट प्रभावित व्यक्ति परिवार तथा संघ संस्थालाई तत्काल राहत सहयोग उपलब्ध गराउन, न्युन आर्थिक स्थिति रहेका दीर्घरोगीहरु लगायत अप्रत्याशीत घटनामा पनि अंग भंग भएकाहरुलाई पहिचान गरि राहत सहयोग पुऱ्याउन कोषको अवधारणा ल्याइएको हो ।

६. लक्ष्य

प्राकृतिक तथा मानव सृजित विपदको प्रकोपमा परेका व्यक्ति परिवार तथा संघ संस्थालाई तत्काल राहत सहयोग उपलब्ध गराउन, विपन्न दीर्घरोगीहरु, अंग भंग भएकाहरुलाई तत्काल राहत सहयोग पुऱ्याउन र अप्रत्याशीत स्थितिमा गरिने कार्यहरु गरि मानवीय क्षतिमा कमी ल्याउनु नै कोषको लक्ष्य रहेको छ ।

७. उद्देश्य

यस कोषको उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेको छ ।

- ७.१ विपद पिडितहरुलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउने ।
- ७.२ आकस्मिक वा अप्रत्याशित कारण बाट सृजित अवस्थाको पहिचान गरी पिडीतलाई राहतको अनुभूती दिलाउने ।
- ७.३ गाउपालिकाको कार्यक्षेत्र भित्र भइ परि आएको विशेष परिस्थितिमा तत्काल आवश्यक देखिएको कार्य गरि क्षति न्युनिकरण गर्ने,
- ७.४ पिडितहरुलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराइ पुनःस्थापना तर्फ उन्मुख गराउने,
- ७.५ स्थानीय तहमा रहेका अत्यन्त विपन्न दीर्घरोगीहरु, दुर्घटनामा परि अंग भंग हुनेहरुलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउने,

परिच्छेद ३

कोषको व्यवस्थापन तथा संचालन सम्बन्धी व्यवस्था

८. आकस्मीक कोष सञ्चालन र व्यवस्थापन समीती

८.१ आकस्मीक कोषको सञ्चालन तथा सहयोग रकम सिफारीस गर्नको लागी गाउपालिकामा तपशील बमोजिमको एक समिति रहनेछ । जसमा देहाय बमोजिमका सदस्यहरु रहनेछन ।

(क) गाउपालिका अध्यक्ष	संयोजक
(ख) गाउपालिका उपाध्यक्ष	सदस्य
(ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
(घ) गाउकार्यपालिकाले तोकेको ३ जना सदस्य	सदस्य
(ङ) गाउपालिकाको लेखा प्रमुख	सदस्य

९. समीतीको काम कर्तव्य र अधिकार

दफा ९.१ बमोजिम गठित समितिको काम कर्तव्य र अधिकार निम्नानुसार रहेको छ ।

- ९.१ गाउपालिका भित्र आइपर्न सक्ने सम्भावित विपद तथा आकस्मीक कार्यका लागि तयारी अवस्थामा बस्ने ।
- ९.२ सहयोग कार्यका निम्ती रितपूर्वक परेका निवेदनहरु उपर छलफल गर्ने ।

९.३ पिडितको आर्थिक अवस्था, क्षतीको विवरण, स्थलगत निरिक्षण लगायतका यावत पक्षको छानवीन गरी सहयोग रकम सिफारिस गर्ने ।

१० कोषमा जम्मा भएको रकम निम्नानुसार परिचालन गरिनेछ ।

१०.१ दिर्घरोग अन्तर्गत मुटुको अपरेसन , क्यान्सर , मृगौलाको डाइगोनोसिस गर्नु पर्ने जस्तो अवस्थामा संयोजकको तोक आदेशले रु १५०००। सम्म आर्थिक सहयोग यो कोषबाट उपलब्ध गराउन सकिने छ । यद्धपी मुटुको अपरेसनको हकमा यो आर्थिक वर्षको हकमा मात्र उपलब्ध गराउन सकिने छ ।

१०.२ प्राकृतिक तथा अन्य विपदको कारण घरको पुर्ण क्षती भएमा तत्काल राहत स्वरुप संयोजकको तोक आदेशले रु १५०००। सम्म आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन सकिने छ यद्धपी प्रहरी सरजिमन मुचुल्का सहितको वडा सिफारिस सम्बन्धीत व्याक्तीले उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । साथै गोठको मात्र पुर्ण क्षति भएमा रु ५००० अक्षररुपी रु पाच हजार सम्म आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन सकिने छ ।

१०.३ गाउँपालिकाका कुनै पनि नागरिकको आर्थिक अवस्था अत्यान्त नाजुक रहेको कारणले नजिकको स्वास्थ्य चौकीमा उपचार हुन नसकेको भनि सम्बन्धित स्वास्थ्य चौकीको सिफारिसमा उपचार गराउन अस्पताल सम्म पनि जान नसक्ने अवस्था हो भनी संयोजकलाई लागेमा समितिले पछि अनुमोदन गर्ने गरि रु १००००। सम्मको सहायता उपलब्ध गराउन सकिने छ ।

१०.४ अत्यान्तै ठुलो मानविय तथा भौतिक क्षतिको कारणले कुनै पनि नागरिकको आफ्नो आर्थिक अवस्थाले तत्कालको व्यावस्थापन गर्न पनि नसक्ने अवस्था रहेको समितिलाई लागेमा गाउँ कार्यपालिकाले अनुमोदन गर्ने गरि समितिले थप १५०००। सम्मको आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउन सक्ने छ ।

१०.५ आकस्मिक कार्य बाहेक अन्य प्रयोजनका लागि यस कोष बाट रकम खर्च गर्न सकिने छैन ।

१०.६ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनैपनि प्रकारका वेवारिसे लासहरु भएमा त्यसको व्यावस्थापनको लागि प्रहरी मुचुल्का सहितको आवश्यक कागजपत्रको आधारमा आवश्यक रकम यो कोषबाट व्यावस्थापन गर्न सकिने छ ।

परिच्छेद ४

कोषको आर्थिक तथा प्रशासनिक व्यवस्था

११. कोषमा जम्मा हुने रकम

११.१ कोषमा देहाय बमोजिमका रकमहरु रहने छन् ।:

- १) गाउँसभा र गाउँकार्यपालिकाबाट आकस्मिक कोषका लागि वार्षिक रुपमा विनियोजन हुने रकम,
- २) दातृ निकाय, गैर सरकारी संस्था, संघिय सरकार, प्रदेश सरकार, अन्य स्रोतहरुबाट प्राप्त हुने रकम ,

१२. कोषको आर्थिक व्यवस्थापन

कोषको आर्थिक व्यवस्थापन स्थानीय तहको आर्थिक प्रशासन नियमावली र अन्य प्रचलित आर्थिक नियमावली बमोजिम हुनेछ ।

१३. प्रशासनिक व्यवस्था

कोषको प्रशासनिक व्यवस्थापन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको नियन्त्रण र निर्देशनमा रहने गरी गाउँकार्यपालिकाको कर्मचारीबाट हुनेछ ।

परिच्छेद ५

विविध

१४. आकस्मिक कोषको रकम बृद्धि गर्न सक्ने

गाउँपालिकाले गाउँसभा बाट स्वीकृत गराइ आकस्मिक कोषमा रहने रकममा आवश्यकता अनुसार बृद्धि गराउन सक्नेछ ।

१५. जाँच पास तथा फरफारक

कोष बाट खर्च भएको रकमको जाँच पास तथा फरफारक प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

१६. संशोधन

यस कार्यविधिलाई गाउकार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार संशोधन गर्न सक्नेछ ।

१७. बाधा अडकाउ फुकाउ, खारेजी र बचाउ

क.बाधा अडकाउ फुकाउ :यस कार्यविधिको कार्यान्वयन गर्न कुनै बाधा अडकाउ परेमा गाउकार्यपालिकाले निर्णय गरी फुकाउन सक्नेछ ।

(ख) खारेजी र बचाउ :कार्यविधि जारी हुनुभन्दा दिइएको सहयोग रकम यसै कार्यविधि बमोजिम भएको मानिनेछ ।

समाप्त